



## Leidingdeel Bijbelstudie De zeven gemeenten – schets 1

*De eerste liefde – Efeze (Openbaring 1:19-2:7)*

### A) Doel

#### 1. *Betekenis benoemen*

Deze Handreiking Bijbelstudie gaat in op een boek dat waarschijnlijk voor veel jongeren (en ouderen!) lastig te begrijpen is. Waarschijnlijk kom je als leidinggevende verschillende gevoelens over Openbaring in de groep tegen: onduidelijkheid, verwarring, angst, verwachting. De uitleg van het boek is voor veel mensen erg lastig, zodat ze het boek spreekwoordelijk naast zich neerleggen. De hoofdstukken 2 en 3 (de zeven gemeenten) willen desalniettemin richting en sturing geven aan de vroegchristelijke gemeenten. Deze hoofdstukken geven jongeren een beeld van de Kerk en stimuleren hopelijk ook hun kerkelijk besef, omdat het boek ook een beeld geeft van de Kerk van Christus en de weg van Zijn gemeentes.

#### 2. *Actualiteit aangeven*

Hoewel de behandelde stof gericht is op vroegchristelijke gemeenten, zijn uitdagingen en gevaren in de 21<sup>e</sup> eeuw niet verminderd. Ze zien er anders uit maar ten diepste zijn er veel dezelfde gevaren die de Kerk van Christus bedreigen. In de Bijbelstudie is het daarom goed om regelmatig en concreet de 'overstap' van de 1<sup>e</sup> eeuw naar de 21<sup>e</sup> eeuw te maken.

#### 3. *Christus centraal stellen*

In de Openbaring aan Johannes spreekt de Heere Jezus Zelf tot Zijn discipel. Openbaring 2 en 3 laten Christus Zelf feitelijk 'aan het woord' en in dit opzicht is hetgeen Hij hier tot de gemeenten zegt heel direct en concreet Zijn boodschap aan ons. Benoem dit richting je jongeren. Het is het langste stuk onderwijs van Christus na Zijn opstanding.

### B) Achtergrondinformatie

Van belang is om een aantal zaken in het achterhoofd te houden en/of te vertellen over de Bijbelstudies in het algemeen.

Leg allereerst kort de achtergrond van Openbaring uit. Hoewel er verschillende opvattingen over de 'wie/wat/waar' vragen zijn wat betreft Openbaring kan de volgende informatie behulpzaam zijn. (Kijk ernaar in hoeverre en op welke manier je dit doorgeeft aan de groep.) Het Bijbelboek is waarschijnlijk het laatst geschreven Bijbelboek, kort voor de 1<sup>e</sup> eeuw na Christus. Algemeen wordt Johannes de apostel als schrijver gezien; dezelfde auteur dus als die van het evangelie en de brieven die zijn naam dragen. Het eiland Patmos, waarnaar hij verbannen was door de keizer, is de plaats van ontstaan. Gelet op de inhoud en de aanspreekvorm naar de ontvangers van de brief toe (o.a. 1:4,9) was Johannes bekend bij de gemeenten aan wie de brieven in hoofdstuk 2 en 3 gericht zijn. Openbaring is niet enkel 'toekomstvoorspelling' maar bevat zaken die gebeurd zijn, gebeuren én zullen gebeuren (zie 1:19). De hoofdstukken 2 en 3 vormen een afgebakend geheel. De inhoud die hierin staat, komt allemaal in andere vormen en bewoordingen terug in het restant van het boek (4-22). De vorm van deze brieven (actueel, kort) en het gegeven



dat ze als 'rondzendbrieven' ook aan andere gemeenten moesten worden voorgelezen, maakt dit gedeelte uniek binnen het Bijbelboek.

Efeze was een grote stad, gelegen in huidige west-Turkije. Het was een stad die aan handelsroutes lag. Misschien is iemand binnen de groep er wel eens op vakantie geweest? Vraag hiernaar!

Het was een stad die zeer divers was in etnisch en religieus opzicht. In die zin zijn er overeenkomsten met grote steden in ons eigen land die sterk seculier zijn geworden. Volgens de overlevering (Eusebius) is Johannes in Efeze nog ouderling geweest en is hij daar ook gestorven. Hier onder volgt een stukje algemene informatie over de opbouw van de brieven. In een inleiding over de eerste brief kun je daar gebruik van maken om zo een totaal beeld te geven.

#### A. De structuur: de brieven hebben alle zeven ongeveer dezelfde structuur

1. adres: aan de engel (= voorganger) van de gemeente
2. schrijfpodracht door Christus Zelf gegeven
3. aanhef: dit zegt Hij, Die.....
4. presentatie van Christus met een paar trekken uit Zijn verschijning
5. rapport over de aangeschreven gemeente: Ik weet uw werken..... in lovende of vermanende woorden
6. oproep tot waakzaamheid, trouw, bekering
7. oproep om aandacht aan het vervolg te schenken: wie oren heeft.....
8. belofte

#### B. Ze zijn te verdelen in twee groepen:

1. Een groep van drie, eindigend met een belofte, voorafgegaan door een vermaning
2. Een groep van vier, eindigend met een vermaning, voorafgegaan door een belofte

#### C. Te prijzen of te bestraffen?

De gemeenten van Smyrna en Filadelfia wordt niets verweten.


Aan Sardis en Laodicea valt niets te prijzen.

Efeze, Pergamus en Thyatira zijn te prijzen en te bestraffen.

#### **Suggesties voor verdieping**

- **Bijbel:** Efeziërs, Hand. 18,19 – 20,38 (Paulus in Efeze), 1 Johannes
- **Geloofsbelijdenis:** HC Zondag 33 (bekering en goede werken)
- **Literatuur:** Dr. J. De Vuyst, *De Openbaring van Johannes* (1987). Verder hebben ook predikanten als ds. W. Visscher, C.G. Vreugdenhil en R. van Kooten over Openbaring geschreven. Zie ook John Stott, *Hoe denkt Christus over Zijn gemeente*.

### C) Suggesties voor de avondinvulling

Niveau 1	Niveau 2
<p><b>Alternatieve startopdracht</b> Vraag eens aan de jongeren wat voor hen liefde betekent. Tot welke dingen en personen kun je liefde hebben? Vraag ze te omschrijven wat dat dan inhoudt.</p>	<p><b>Alternatieve startopdracht</b> Vraag eens aan de jongeren wat voor hen liefde betekent. Tot welke dingen en personen kun je liefde hebben? Vraag ze te omschrijven wat dat dan inhoudt. Is elke liefde goed, of niet? Waarom?</p>
<p><b>Bijbel Openb. 2:1-7</b> <i>Laat deze vragen altijd aan de orde komen</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Wat is er aan de hand in Efeze? Waarover bestraft de Heere Jezus hen?</li> <li>2. Wat betekent het dat de gemeente 'de eerste liefde' heeft verlaten?</li> <li>3. Wat betekent het dat de gemeente zich moet bekeren (vers 5)? Hoe gaat dat in zijn werk, zowel voor de gemeente van Efeze als voor jullie eigen gemeente?</li> </ol>	<p><b>Bijbel Openb. 2:1-7</b> <i>Laat deze vragen altijd aan de orde komen</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Wat is er aan de hand in Efeze? Waarover bestraft de Heere Jezus hen?</li> <li>2. Hoe kan het gebeuren dat een gemeente veel goede dingen doet (vers 2 en 3), maar toch de eerste liefde heeft verlaten? Wat is er aan de hand? Wat is de 'remedie'? Wat zegt dit tot jou persoonlijk en tot jouw gemeente?</li> <li>3. Zou de HEERE ook in Nederland de kandelaar weg kunnen nemen? Wat voor appel en belofte zit er in vers 7?</li> </ol>
<p><b>Overige verwerking</b> Leg een casus voor waarin iemand erg druk is met zijn/haar baan, stage, werk, bedrijf, gezin etc. Er gaan veel dingen goed, maar op den duur brandt iemand op: hij/zij raakt burn-out. Hoe zou de rest reageren? Wat is er voor oplossing nodig? Leg dan expliciet de link naar de situatie in Efeze en bespreek de overeenkomsten en verschillen met deze gemeente en hetgeen Christus over haar zegt.</p>	<p><b>Overige verwerking</b> Organiseer een <i>Lagerhuisdebat</i> waarin enkele van de stellingen uit de Handreiking worden besproken. Van te voren bepaal je wie er voor en wie er tegen de stelling is. Één iemand treedt op als debatleider.</p> <p> <a href="http://www.lcj.nl/verwerkingplus16">www.lcj.nl/verwerkingplus16</a> <a href="http://www.hhjo.nl/verwerkingplus16">www.hhjo.nl/verwerkingplus16</a></p>

### D) Antwoorden en suggesties

#### Stellingen

'Spreeken over leerverschillen leidt tot hete hoofden en koude harten'



→ Het is Bijbels om elkaar te vermanen en terecht te wijzen, ook inzake de leer (denk aan Apollos, die door Priscilla en Aquila werd onderwezen), maar wel op een liefdevolle manier. Het gaat niet om 'je gelijk halen', maar om door de liefde van Christus gedrongen te zijn. Daarnaast kan het ook gebeuren dat je niet dichterbij elkaar komt, maar dat het wel leerzaam is om elkaars gedachtegang beter te begrijpen. Je hoeft dan niet alles met de mantel der liefde te bedekken, en op sommige punten moet je ook erkennen dat je niet bij elkaar komt. Maar houd altijd voor ogen: waar is de Heere in de discussie? Staat Hij centraal of zet ik mijn eigen ijver en opvattingen centraal?

*'Dat de eerste liefde voorbijgaat is logisch, daar kun je niets tegen doen'*  
→ De stelling is wat fatalistisch ingezet. Wijs erop dat er door de hele Bijbel heen een beroep op ons hart wordt gedaan: 'Mijn zoon, geef Mij uw hart' (Spreuken 23:26). Ten diepste wil de duivel mensen passief, lui en slap maken in het liefhebben van God. Geestelijk gezien zit er ernst achter. Ook in relaties, waarover gesproken is in de inleiding van de schets, ligt er verantwoordelijkheid voor mens(en), naar God en elkaar toe. Gebruik de middelen die God heeft gegeven om Hem (beter of opnieuw) te kennen.

#### Vraag 1

Wat goed is om te weten, is dat er nogal wat discussie is over de vraag wie de Nikolaïeten waren en wat zij leerden. Betrek ook Openb. 2:14-15 erbij. Voor het antwoord op de vraag is het goed om dit evt. kort te noemen, maar blijf er niet te lang bij steken. Laat de groep met elkaar spreken over de verhouding tussen Gods geboden en de vrijheid die Christus heeft gebracht. Wat is een gezonde middenweg? Stel de vraag hoe christenen zich moeten verhouden tot andere godsdiensten. De macht van Christus die zo duidelijk uit Openbaring komt, en ook de ernst van de eindtijd, verwijst naar een oproep tot bekering en tot radicale keuzes.

#### Vraag 2

Deze twee vragen zijn persoonlijk gesteld, en zijn bedoeld om de jongeren tot een persoonlijk antwoord te brengen. Denk aan levensvormen, overtuigingen, opvattingen, zonde door dingen die je doet of juist nalaat. Probeer of je de hele groep hierin mee kunt krijgen, maar voorkom dat je een wat stiller persoon een directe, persoonlijke vraag als deze stelt. Dat kan confronterend zijn, maar geef hem/haar wel de gelegenheid en ruimte om zijn/haar inbreng te geven. Weet wie je in de JV-groep hebt zitten! Geef ruimte voor het persoonlijke verhaal, maar laat niet een paar personen het gesprek teveel beheersen. Pak ook Zondag 33 erbij voor de bespreking van deze vraag.

#### Vraag 3

Eenzijds deed er zich in Efeze wel een bijzondere situatie voor die tegenwoordig niet meer zo direct voorkomt: er zijn valse apostelen in de gemeente. De begintijd van het christendom kende (veel) rondreizende leraars; Paulus zelf was er immers ook zo één (denk aan 2 Korintiërs, waarin hij zich ook verdedigt voor zijn leer en ambt). In onze tijd is het echter ook belangrijk om erop te letten dat leer en leven overeenstemmen; dat mensen oprecht en in liefde tot de Heere leven; niet alleen



op zondag, maar altijd. Daarnaast is het ook belangrijk om door middel van de Bijbel (maar ook de belijdenisgeschriften bijvoorbeeld) te weten wat niet in overeenstemming daarmee is en een verkeerde leer te kunnen weerleggen.

#### *Vraag 4*

Nee, want de valse apostelen werden immers niet verdragen (evenmin als de Nikolaiëten, waarvoor Jezus de Efeziërs prijst). Het gaat hier meer om de lijdzaamheid waarvan ook in vers 2 gesproken wordt: het lijden om de naam van Christus. Denk aan de vervolgingen die christenen moesten doorstaan. Je kunt hier de lijn naar de actualiteit doortrekken: hoe gaan christenen in het Midden-Oosten, China, Noord-Korea etc. om met moeiten? Desondanks is de gemeente door de verdrukkingen heen zonder ophouden voor Christus' Naam werkzaam geweest (vers 3). Wat een genade!

#### *Vraag 5*

Dit is opnieuw een heel persoonlijke, misschien ook gevoelige vraag. Probeer te benoemen dat er een verschil is tussen 'verachtering in de genade' en tussen helemaal niets van de genade kennen en dus volharden in zonde. Benoem de middelen die de Heere geeft om jongeren en ouderen (terug) te roepen tot Hem en praat daar over. Te noemen zijn: de Bijbel, gebed, kerkgang, goede (geestelijke) gesprekken met vrienden (Psalm 1), stille tijd, Bijbelstudie etc. Waar dingen in de levens van jongeren wringen (op het gebied van vrijetijdsbesteding, wat wordt er geluisterd en gekeken qua muziek en film, hoe wordt omgegaan met seksualiteit, etc.) liggen openingen om dieper op in te gaan. Waren jongeren een poos eerder actiever, trouwer etc. in het dienen van de Heere? Hoe komt dat? Wat voor dingen zijn er gebeurd in hun leven? Houd ook voor ogen dat iemand die geen liefde tot Gods dienst heeft gekend daar ook geen problemen mee heeft; diegene is nog verhard. Bij hem/haar wringt het dan ook niet. Dit kan als bemoediging dienen voor jongeren die zichzelf zo tegenvallen. Wijs op Christus' roepstem en zondaarsliefde.

#### *Vraag 6*

Het gesprek kan hier verschillende kanten opgaan: probeer het bij het Schriftgedeelte te houden en niet teveel uit te waaien. Kerkelijk besef (zowel plaatselijk als landelijk) komt bij deze vraag ook kijken. Maak jongeren betrokken op de kerk; dat het ook hún kerk is. Probeer er met elkaar achter te komen in welke vorm Christus Zijn woorden tot ons in de 21<sup>e</sup> eeuw gericht zou hebben: hoe zou Hij in onze tijd ons aanspreken?

### **E) Extra voorbereiding**

- Op een kaartje van de zeven gemeenten wordt zichtbaar waar Efeze lag. Dit helpt ook om het idee van de rondzendbrieven duidelijker te maken.